

Revisoreksamen 2017
Modul B
Mandag, den 14. august 2017
(6 timer)

Alle hjælpemidler kan medbringes til prøven bortset fra:

- brændbare cd-rommer, USB-stik, eksterne harddisks og andre elektroniske lagringsmedier
- mobiltelefoner
- andet elektronisk kommunikationsudstyr

Det er ikke tilladt under eksamen, at kommunikere med andre end de tilsynsforordnede, hverken verbalt eller elektronisk. Trådløs kommunikation på computer og adgang til internet skal holdes slukket under eksamen.

Karaktergivningen baseres på en helhedsbedømmelse af kandidatens besvarelse.

Ved bedømmelsen vil de angivne spørgsmål blive tillagt følgende vejledende vægt:

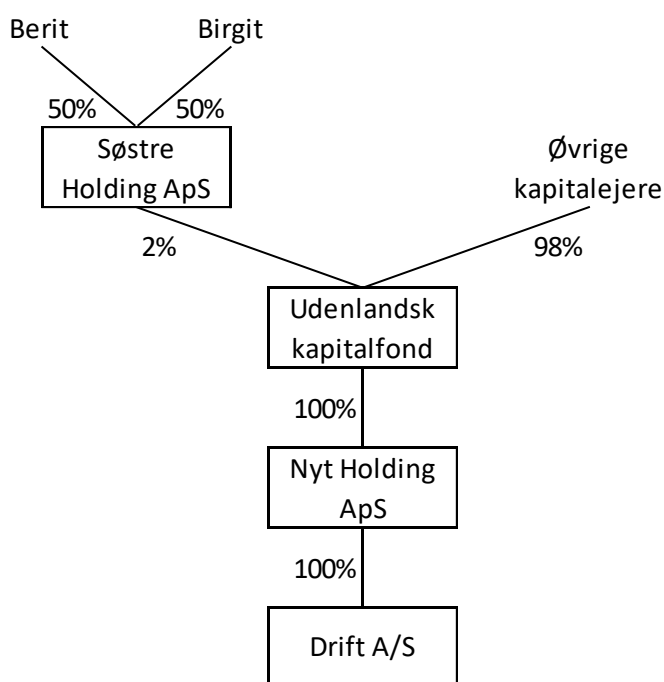
Spørgsmål 1	10%
Spørgsmål 2	35%
Spørgsmål 3	20%
Spørgsmål 4	35%

Du befinder dig i august 2017 og er revisor for Drift A/S, som er en grossistvirksomhed indenfor bolig og interiør. Drift A/S importerer varer fra hovedsageligt Fjernøsten og sælger disse på det europæiske marked.

Direktionen i Drift A/S består af de to søstre Berit og Birgit. De to søstre har netop afsluttet en salgsproces med en amerikansk kapitalfond, hvorefter aktierne i Drift A/S er solgt til den amerikanske kapitalfond med closing pr. 31. juli 2017. Bestyrelsen i Drift A/S består udover de to søstre af tre repræsentanter for kapitalfonden.

I forbindelse med salgsprocessen stiftede kapitalfonden et dansk holdingselskab, ligesom de to søstre via deres fællesejede holdingselskab geninvesterede en del af salgssummen i kapitalfonden. Den endelige pris, som kapitalfonden skal betale for Drift A/S er endnu ikke fastlagt, idet prisen fastlægges ud fra EBITDA i det reviderede årsregnskab for Drift A/S for 2017, ganget med en multipel på seks med tillæg/fradrag af nettorentebærende gæld mv. Den endelige afregning til søstrenes holdingselskab sker derfor først efter at årsrapporten for 2017 er aflagt.

Selskabsstrukturen ser således ud:

Udover at være revisor for Drift A/S er du også revisor for Nyt Holding ApS og Søstre Holding ApS.

Drift A/S har igennem de seneste år realiseret en væsentlig vækst i såvel omsætning som indtjening. Hovedtal for de seneste år sammen med estimat for 2017 er gengivet i bilag 1.

Årsrapporten for Drift A/S aflægges efter ÅRL og af hensyn til både kapitalfonden og til afregning til søstrenes holdingselskab, skal årsrapporten for 2017 aflægges i midten af februar 2018.

---000---

Spørgsmål 1 (10%)

Til brug for ajourføring af planlægningsnotatet for 2017 for Drift A/S bedes du til din chef udarbejde et kortfattet men begrundet notat omkring dine overvejelser vedrørende væsentlighedsniveau og herunder fastlægge det konkrete væsentlighedsniveau.

---000---

Du befinder dig fortsat i august 2017. Som bilag 2 er vedlagt opdateret forretningsgangsbeskrivelse vedrørende debitorerne.

Spørgsmål 2 (35%)

Spørgsmål 2.1:

Du bedes udarbejde et opdateret planlægningsnotat vedrørende din risikovurdering og revisionsstrategi for debitorerne med udgangspunkt i en hensigtsmæssig gruppering af debitorerne ud fra relevante karakteristika.

Spørgsmål 2.2:

Du bedes i tilknytning til opdateringen af planlægningsnotatet opliste de væsentligste revisionshandlinger, der afdækker de identificerede risici.

---000---

Du befinder dig fortsat i august 2017, og Drift A/S skal i december måned afholde "lagersalg". Ved lagersalget sælges der udgåede varer og 2. sorteringsvarer til hovedsageligt privatpersoner. Lagersalget foregår fra fredag til søndag, og der omsættes for ca. 1 million kroner. Lagersalget involverer en stor del af de ansatte, og der laves en vagtplan, så de ansatte skiftes til at stå ved kasseapparatet.

CFO'en har henvendt sig til dig, da han har hørt forlydender om, at der ved tidligere lagersalg er solgt varer til under de fastlagte priser, ligesom nogle ansatte har undladt at indtaste salget i kasseapparatet og i stedet beholdt pengene selv. Der kan kun betales med kontanter og ikke med betalingskort ved lagersalget. Der har ikke tidligere været nogen retningslinjer, udover at kassen skulle tælles op hver dag og sammenholdes med registreringerne i kasseapparatet, som i øvrigt er af ældre dato.

CFO'en ønsker, at der etableres nogle kontroller, der kan imødegå ovenstående risici, og har overvejet, om det kan forbedre kontrollerne, hvis der kan betales med mobiltelefon ved lagersalget.

Spørgsmål 3 (20%)

Du bedes udarbejde et kortfattet men begrundet notat til CFO'en med din stillingtagen til, hvilke konkrete interne kontroller Drift A/S med fordel kan etablere, så de nævnte risici reduceres. Det forventes, at du i den forbindelse endvidere tager stilling til, hvordan betaling med mobiltelefon kan inddrages i de interne kontroller, og om du vil anbefale CFO'en, at der kan/skal ske betaling med mobiltelefon, når der afholdes lagersalg. Der er udarbejdet aftalebrev vedrørende opgaven.

---000---

Du befinder dig nu i midten af februar 2018 og skal på baggrund af den udførte revision afgive revisionspåtegning på årsrapporten for 2017 i udkast for Drift A/S, så denne kan fremsendes til bestyrelsen sammen med anden relevant rapportering. Regnskabstallene for 2017 er i overensstemmelse med det estimat, der tidligere er udarbejdet (jf. bilag 1).

Af bilag 3 fremgår nogle forhold, som dit opgaveteam har identificeret under revisionen. De to søstre har oplyst dig om, at de ikke ønsker at foretage korrektioner til årsrapporten for 2017, idet det forventede resultat allerede er meldt ud til selskabets pengeinstitut, ligesom de to søstre gerne vil vise kapitalfonden, at de har været i stand til at realisere den budgetterede indtjening.

Spørgsmål 4 (35%)

Du bedes udarbejde et begrundet notat til din chef med dit forslag til revisionspåtegning på årsrapporten i udkast for 2017 samt dit konkrete forslag til rapportering til bestyrelsen, som de observerede forhold giver anledning til.

Bilag 1 – Hovedtal for Drift A/S

Hovedtal (mio.DKK)	Estimat	Realiseret	
	2017	2016	2015
Nettoomsætning	270	216	184
Vareforbrug	-130	-102	-84
Faste omkostninger	-85	-75	-65
Finansielle poster	-1	4	3
Skat	-12	-10	-8
Årets resultat	42	33	30
Anlægsaktiver	18	16	15
Varebeholdninger	45	40	35
Debitorer	40	25	20
Øvrige aktiver	17	9	5
Aktiver	120	90	75
Egenkapital	56	44	30
Hensatte forpligtelser	7	5	5
Forpligtelser	57	41	40
Passiver	120	90	75

Bilag 2 – Forretningsgangsbeskrivelse vedrørende debitorerne

Økonomifunktion

Økonomifunktionen ledes af CFO'en, som har en controller, en kreditorbogholder og en debitorbogholder tilknyttet.

Debitorbogholderen har været ansat i ca. ½ år, idet den tidligere debitorbogholder opsagde sin stilling som følge af for stor arbejdsbyrde. Debitorbogholderen har ikke haft mulighed for at komme ordentlig til bunds i debitorerne, idet hun har været nødsaget til at fokusere på de væsentligste debitorer.

ERP systemet

De to søstre og CFO'en har adgang til alle funktioner i ERP systemet. Herudover er det udelukkende debitorbogholderen, der har adgang til stamdata i debitorkartoteket. Debitorbogholderen bogfører alle indbetalinger fra kunderne. Kreditnotaer skal godkendes af CFO'en eller en af de to søstre.

Debitorerne

Kunderne er placeret over det meste af Europa og er hovedsageligt detailbutikker. Der er dog også nogle større udenlandske kæder, hvor salget sker direkte til kæderne. De store udenlandske kæder udgør en stor del af debitorsaldoen og består af otte kæder.

Debitorsaldoen forventes at være væsentligt større pr. 31. december 2017 end året før, idet Drift A/S forventes at sende mange varer af sted ultimo december 2017, hvilket hovedsageligt er ordrer til de store udenlandske kæder. Salget forventes at ske med normale betalings- og leveringsbetingelser.

Ordremodtagelse og levering

Ordremodtagelse sker enten via hjemmeside, e-mail, telefon, sælgere eller agenter. Ordre via hjemmesiden genereres automatisk i ERP systemet mens de øvrige ordrer indtastes af salgsassistenter.

Når en ordre skal leveres, udskriver lagerchefen en plukliste, hvorefter lagermedarbejderne pakker ordren og gør den klar til afsendelse. Pluklisterne returneres sidst på dagen til kontoret, hvorefter salgsassistenter fakturerer ordrene og sender faktura pr. e-mail.

Kreditpolitik og betalingsbetingelser

Udgangspunktet er, at alle kunder skal kreditforsikres. Det beløb, som en debitor søges kreditforsikret med, sker ud fra en konkret vurdering i salgsafdelingen. Det kreditforsikrede beløb indtastes i debitorernes stamdata under "kreditmaks". Hvis en kunde ikke kan kreditforsikres, skal der ske forudbetaling.

For at en debitor er forsikret, er der i henhold til forsikringsbetingelserne en række krav, der skal overholdes for at forsikringen er gældende. Blandt andet skal debitoren være forsikret inden der sælges varer til den pågældende kunde, ligesom der til forsikrings-selskabet løbende skal indsendes oplysninger om transaktioner med debitorerne. Der er en selvrisiko på 10% ved tab på debitorer.

De enkelte sælgere, salgslederne samt de to søstre er hver i sær tildelt nogle beløbs- og procentgrænser for, hvor meget de kan tillade at kreditmaksimum overskrides med. De to søstre har i modsætning til tidligere i meget større omfang tilladt overskridelse af kreditmaksimum, hvilket debitorbogholderen er uforstående overfor. Ca. 5-10 % af debitorsaldoen udgøres af beløb der overstiger kreditmaks.

Betalingsbetingelserne er som udgangspunkt 30 dage netto, med mindre kunderne skal forudbetale. De store udenlandske kæder har 90 dage netto.

Rykkerprocedure

Der er en skriftlig procedure, hvorefter der hver måned udsendes kontoudtog pr. e-mail til kunderne. Debitorer skal rykkes, hvis der ikke er betalt senest 15 dage efter forfald. Der skal udsendes 2. og 3. rykker efter yderligere 15 dage, hvorefter der skal ske overdragelse til inkasso. Debitorbogholderen har ikke kunnet følge denne procedure fuldt ud, på grund af antallet af debitorer, som består af et par tusinde aktive debitorer.

Debitorbogholderen sørger for overdragelse til inkasso. Ca. 3-5 % af debitorsaldoen udgøres af debitorer, der er til inkasso.

Debitorbogholderen laver på de enkelte debitorer en "log", hvor hun noterer alt, som hun har foretaget vedrørende de enkelte debitorer.

Debitorbogholderen fremsender månedligt debitorsaldoliste til CFO'en og de to søstre, men de gør ikke meget ved den udover at sige, at debitorbogholderen må sørge for at debitorerne betaler.

Reklamationer

Reklamationer skal foregå via en speciel blanket og fremsendes til en dertil oprettet mailadresse. De to søstre har den holdning, at kunderne skal betale for varerne, hvorfor der kun i særlige tilfælde udstedes kreditnotaer. Derfor henstår der på en lang række debitorer nogle mindre beløb, hvor kunderne har foretaget reduktion i indbetalingerne på grund af reklamationer. Dette udgør ca. 1% af debitorsaldoen.

Hensættelse til tab

CFO'en udarbejder hvert år en opgørelse over nedskrivning til imødegåelse af tab på forfaldne debitorer, der ikke har indbetalt, baseret på om debitorerne er forsikrede, om debitorerne er sendt til inkasso og om kreditmaksimum er overskredet. CFO'en forventer ikke, at der skal ændres på den hensættelse der blev lavet sidste år, da han mener, at de tab der forventes realiseret i år i alt væsentlighed svarer til den hensættelse der blev lavet sidste år.

Bilag 3 – Forhold som opgaveteamet har identificeret

Debitorer

CFO'en har udarbejdet nedenstående opgørelse over nedskrivning til imødegåelse af tab på debitorer, hvor det realiserede tab ligeledes fremgår samt CFO'ens opgørelse fra året før.

Regnskabsår 2017	Debitorer pr. statusdagen, der er forfalden og som ikke har betalt efterfølgende			
	Forsikrede debitorer		Ikke forsikrede debitorer	
	Debitorer, som er til inkasso	Øvrige debitorer, hvor kreditmaks er overskredet *)	Debitorer, som er til inkasso	Øvrige debitorer, hvor kreditmaks er overskredet *)
Værdi af debitorer (DKK)	800.000	1.800.000	600.000	1.150.000
Tabsvurdering (procent)	0%	0%	20%	20%
Tabsvurdering (DKK)	0	0	120.000	230.000
<u>På baggrund heraf er hensættelse til tab opgjort således:</u>				
Debitorer, som er til inkasso (jf. ovenstående)				120.000
Øvrige debitorer, hvor kreditmaks er overskredet (jf. ovenstående)				230.000
Hensættelse til tab, som debitorerne er nedskrevet med pr. 31. december 2017				350.000
Realiseret tab på debitorer i regnskabsåret 2017				460.000

Regnskabsår 2016	Debitorer pr. statusdagen, der er forfalden og som ikke har betalt efterfølgende			
	Forsikrede debitorer		Ikke forsikrede debitorer	
	Debitorer, som er til inkasso	Øvrige debitorer, hvor kreditmaks er overskredet *)	Debitorer, som er til inkasso	Øvrige debitorer, hvor kreditmaks er overskredet *)
Værdi af debitorer (DKK)	800.000	1.200.000	300.000	400.000
Tabsvurdering (procent)	0%	0%	50%	50%
Tabsvurdering (DKK)	0	0	150.000	200.000
<u>På baggrund heraf er hensættelse til tab opgjort således:</u>				
Debitorer, som er til inkasso (jf. ovenstående)				150.000
Øvrige debitorer, hvor kreditmaks er overskredet (jf. ovenstående)				200.000
Hensættelse til tab, som debitorerne er nedskrevet med pr. 31. december 2016				350.000
Realiseret tab på debitorer i regnskabsåret 2016				250.000

*) Beløbet angiver saldoen udover kreditmaks, hvor kreditmaks er overskredet

Valutakursregulering

Selskabet har i november 2017 ikke foretaget ajourføring af alle valutakurserne i ERP systemet, hvorfor vareforbruget er TDKK 550 mindre end det ville have været, hvis der var foretaget ajourføring af alle valutakurserne. Omvendt er valutakursreguleringerne under finansielle omkostninger TDKK 550 større end de ellers ville have været, hvis der var foretaget ajourføring af valutakurserne.

Kataloger

Selskabet har som periodeafgrænsningspost aktiveret omkostninger vedrørende udsendte kataloger. Katalogerne er udsendt til kunderne ultimo december 2017, men varerne i kataloget kan tidligst leveres til kunderne i foråret 2018. Beløbet udgør TDKK 850, hvoraf TDKK 100 kan henføres til fragt mens TDKK 750 kan henføres til produktionen af katalogerne.

Retssag

I forbindelse med revisionen er modtaget advokatbrev fra Drift A/S' advokat, hvoraf nedenstående er uddrag fra:

"Drift A/S har anlagt sag mod en udenlandsk grossistvirksomhed, som i 2016 og starten af 2017 har solgt en møbelserie, som designmæssigt er en kopi af en møbelserie, som Drift A/S designede i 2015. Drift A/S har opgjort et erstatningskrav på 4,5 mio. DKK over for den udenlandske grossistvirksomhed. Den udenlandske grossistvirksomhed har via deres advokat oplyst, at de ikke vil betale erstatning til Drift A/S, men at de er stoppet med at sælge den pågældende møbelserie.

Drift A/S har vundet sagen i første instans, men den udenlandske grossistvirksomhed har i 2017 anket afgørelsen.

Det vurderes, at det er overvejende sandsynligt, at den udenlandske grossistvirksomhed er erstatningspligtig, og derfor skal betale 4,5 mio. DKK til Drift A/S. Sagen forventes afklaret ultimo 2018."

Drift A/S har ikke tidligere haft sådanne sager, men har valgt at indregne et tilgodehavende på 4,5 mio. DKK pr. 31. december 2017 vedrørende den pågældende sag. Indtægten er modregnet under andre eksterne omkostninger, idet omkostninger til at få designet møbelserien oprindeligt blev indregnet her.

Den udenlandske grossistvirksomhed er markedsleder og har en særdeles sund økonomi.

Direktionen i Drift A/S ønsker ikke at give oplysninger i årsrapporten omkring sagen, da de ikke anser det som relevant.